ל: המוכר שדהו פרק תשיעי ערכין

דתניא בי טוב לו עמך. הכי איתא בכל הספרים וגרסה דלא גרסינן הכי דאין זה כי אם סיפור דברים של העבד כי אהבך ואת ביתך כי טוב לו עמך ואין זה ציווי אלא גרם כדאיתא בספיפרי כמושב כשכיר יהיה עמך דהיינו ציווי: **במה** קשה אבקה **של שביעית.** פירוש דהיינו סחורה דאין זה עיקר האיסור דעיקר האיסור הוא מכיסה וחריעה ואם מאמר ומנגן דעל ידי סחורה בלבד קלקולים אלו שמפרש כאן באין עליו דלמא על ידי חריסה וחריעה דוקא הם באים וי"ל דהיינו מדה כנגד מדה ע"י שמכר פירות שביעית הוא מוכר את אשר לו:

או [1]עקר זה הנמכר [2]עבודת כוכבים עצמה. לפי שסופן של עבודות כוכבים ליעקר דרש הכי:

ואימא היכא דעבד תרתי ופיישי ד' כו'. פירש רש"י ולא בהכסיף והשכיח משמעתי מידי ול"נ דא"כ אין זה כי אם מפשטיה דקרא ובלא ייתור שמעינן ליה ומשמע דרב נחמן בר יצחק מיתורא קא מפיק לכן נראה לפרש ואימא היכא דעבד תרתי ופיישי מרבע מכסף מקנתו בין הכסיף בין השכיח והיכא דעבד מרבע ופיישי ליה תרתי מיתי ליה תרתי כפי שניו בין הכסיף בין השכיח והכי אתא יתורא דקרא לעולם אמר הסמוך אחזיקן:

תני

הריני. [3]מסומה כמקומי שאני דרשן ובקי כבן עזאי שהיה משמתא בשוקי טבריא כדתניא בס' השעיר (דף נח.) בן עזאי אומר כל תכמי ישראל [4]לפני בקליפת השום: **איכא למדרשינהו.** הני קראי דעבד עבדי: **קיבר.** שנולדייר"ל: **מדרבי יוסי בר' חנינא.** דולמא לא בא לידי כך אלא מפני שהיה רשע [5] ועוסק סחורה בפירות שביעית: **אבקה של שביעית.** הסומר בפירות שביעית. ולהכי קרי ליה אבקה שאין זו עיקר מצותה של איסור שביעית: **וסמיך ליה וכי תמכרו ממכר.** ודרשי' סמוכין והכי אמר רחמנא אם לא תשמרו מצות יובל שיפסק למכור מטלטלין וכלי תשמיש: **לא הרגים.** לא נזדעזע לשוב מן העבירה: **לא באם לידו.** [6]משמע שלא יעלה על לבו שיהא עושה שום עבירה: **נעשית לו כהיתר.** דומה בעיניו כהיתר. הלכך כריש לקיש עבר עדיין אלא פעם אחת תני [7] הרגים דמשמע שהיה יודע ונותן אל לבו שהיה עובר אבל לא נרתע מן העבירה ועשאה וכפעם שניה תני לא בא לידו שאפילו על לבו אין עולה שתהא עבירה: **ניחא ליה לאיניש דליזכיון כרתיה ולא לוזיף כריכיפא.** [8] דריבית כתיב בהאי ענינא דכתיב (ויקרא כה) אל תקח מאתו נשך ותרבית וגו' והא דלאו מקמי הכי כבר זכנה לברתיה דבהכי ניחא ליה (א): **פדיון כסו מגרעת ואזלא.** שפתה מכירת הבת אינה שתהא שפחה אלא עד שיגיעו ימי נערות ואם בא לפדותה כתוב כך מחשב הדמים שמכרה כמה מגיע לכל שנה שהיתה ראויה להיות ביד האדון ולפי אותו חשבון המגיע לכל שנה מנכה לו האדון לכל שנה ושנה שנמשמשו כדתניא בקדושין (דף יא.): והפדהם מלמד שמגרעת פדיונה ויוצאה: **ועשה** [9] **מסרם.** שהיה עושה מסרת לעבודת כוכבים למעוט עניס ולשאוב מיס: **א"ל.** אני להחזיק מרגנן אפ"ה הא אהדריה קרא שיהו מרחמין עליו: **אדמה אכן.** כלומר אלא יגאל לעולם: **נחמיה.** עליה שאם נמכר כמנה והשכיח יחשב במאתים או אם נמכר במאתים והכסיף יחשב במאתים כדכתיב (שם) מכסף מקנתו: **וכי יש שנים מרובות.** שהתלה שנה [10] יתירה מחכירתה דקאמר קרא אם עוד רבות שנים אלא אם שנה פחותה מחכירתה: **אלא.** הכי קאמר קרא אם יש ריבוי בכספו בשנים שהוא עומד בהן כלומר מה שהשכיחו יביא גאולתו מכסף מקנתו דאין מחשב אלא כמה שנמכר ואם מעט נשארו דמיו בשנים שהוא עומד בהן כגון שהכסיף כפי שניו יביא את גאולתו: **ואימא.** הכי קאמר קרא היכא דפלא ליה תרתי שני ופשו אדרבעי עד יובל ליתיב ליה כמה שמגיע לאדרבע שנים מכסף מקנתו לפי חשבון שקנאו: **כפי שניו.** לפי שנים שהיה עדיין חייב לעובדו ולאו בהכסיף והשכיח משמעי קרא: **ומלא אם רעהו ומס.** שהיה מצירו מלוי שם בשעה שהרים זה הגרזן חייב [11] פרט לממציא אם עלמוו דפטור זה מגלות: **מה הביאה ידו דהשמא.** דולמא מעיקרא כשמכרה לא היתה ידו משגת כדכתיב (שם) כי יחוך ומכר מאחוזתו: **ואם גאל יגאל המקדש וגו' מלמד שלוה.** מאחר וגואל ואם ירצה יגאל לאחרים: **כורע כחו.** כדאמרן לעיל:

מתני

דתניא כי טוב לו עמך. הכי איתא בכל הספרים וגרסה דלא גרסינן הכי דאין זה כי אם סיפור דברים של העבד כי אהבך ואת ביתך כי טוב לו עמך ואין זה ציווי אלא גרם כדאיתא בספיפרי כמושב כשכיר יהיה עמך דהיינו ציווי: **במה** קשה אבקה **של שביעית.** פירוש דהיינו סחורה דאין זה עיקר האיסור דעיקר האיסור הוא מכיסה וחריעה ואם מאמר ומנגן דעל ידי סחורה בלבד קלקולים אלו שמפרש כאן באין עליו דלמא על ידי חריסה וחריעה דוקא הם באים וי"ל דהיינו מדה כנגד מדה ע"י שמכר פירות שביעית הוא מוכר את אשר לו:

או [1]עקר זה הנמכר [2]עבודת כוכבים עצמה. לפי שסופן של עבודות כוכבים ליעקר דרש הכי:

ואימא היכא דעבד תרתי ופיישי ד' כו'. פירש רש"י ולא בהכסיף והשכיח משמעתי מידי ול"נ דא"כ אין זה כי אם מפשטיה דקרא ובלא ייתור שמעינן ליה ומשמע דרב נחמן בר יצחק מיתורא קא מפיק לכן נראה לפרש ואימא היכא דעבד תרתי ופיישי מרבע מכסף מקנתו בין הכסיף בין השכיח והיכא דעבד מרבע ופיישי ליה תרתי מיתי ליה תרתי כפי שניו בין הכסיף בין השכיח והכי אתא יתורא דקרא לעולם אמר הסמוך אחזיקן:

תני

דקאמר לא הרגיש ומאי שנא הכא דקאמר לא באת לידו כדרב הונא[3] דאמר רב הונא כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו הותרה לו ס"ד אלא אימא נעשית לו בהיתר[4] (לא באת לידו [5]לסוף שלוה ברבית שנאמר [6]וכי ימוך אחיך וגו' וכתיב אל תקח מאתו נשך ותרבית) לא באת לידו [7]עד שמוכר את בתו שנאמר [8]וכי ימכור איש [את] בתו לאמה ואע"ג דבתו בהאי ענינא [9] ליתא ניחא לאיניש דליזבין ברתיה ולא ליזיף בריביתא דאילו התם מיגרעא ואזלא ואילו הכא קא מוספא ואזלא[10] לא באת לידו לסוף [11]שמוכר את עצמו שנאמר [12]כי ימוך אחיך עמך ונמכר לך[13] לא לך אלא לגר שנאמר לגר ולא לגר צדק אלא לגר תושב שנאמר לגר תושב[14] משפחת גר זה העובד כוכבים כשהוא אומר או לעקר[15] (משפחת גר) זה הנמכר ונעשה [16]משרת לעבודת כוכבים עצמה א"ל הא אהדריה קרא [17] ותנא דבי רבי ישמעאל הואיל והלך [18] ומכר עצמו לעבודת כוכבים אידחה אבן אחר הנופל ת"ל [19] (*גאולות עולם תהיה לו וביובל יצא) אימא גאולה תהיה לו דלא ר"ליטמע בעובדי כוכבים ולעולם לענין פדיונו נחמיר [20] [21] אמר רב נחמן בר יצחק כתיב [22]אם עוד רבות בשנים וכתיב [23]אם מעט נשאר בשנים וכי יש שנים מרובות ויש שנים מועטות אלא נתרבה כספו מכסף מקנתו נתמעט כספו כפי שניו [24] ואימא היכא דעבד תרתי ופיישי ארבעי ליתב ליה ארבע מכסף מקנתו והיכא דעבד ארבע ופיישי תרתי ליתב ליה תרתי כפי שניו א"כ נכתוב אם עוד רבות שנים מאי בשנים נתרבה כספו בשנים מכסף מקנתו נתמעט כספו בשנים כפי שניו אמר רב יוסף דרשינהו רב נחמן להני קראי בסיני: לא ימכור ברחוק כו': מנא הני מילי דת"ר [25] והשיגה ידו יד עצמו שלא ילוה ויגאל [26]ומצא פרט למצוי שלא ימכור ברחוק ויגאל בקרוב ברע ויגאל ביפה כדי גאולתו כדי [27] גאולה הוא גואל ואינו גואל לחצאין למימרא דמצא השתא משמע ורמינהו [28] [29]ומצא [30]פרט לממציא עצמו מיכן אמר רבי אליעזר [31] אם משיצאה אבן מתחת ידו הוציא הלה את [32] ראשו וקיבלה פטור אלמא מצא מידי דאיתיה מעיקרא משמע אמר רבא הכא מענינא דקרא והכא מענינא דקרא הכא דומיא דהשיגה ידו מה השיגה ידו דהשתא אף מצא נמי דהשתא והכא [33] דומיא דיער מה יער מילתא דאיתיה מעיקרא אף מצא מילתא דאיתיה מעיקרא ובהקדש כו': מנא ה"מ [34]דת"ר [35]ואם גאל יגאל [36]מלמד שלוה וגואל וגואל לחצאין אר"ש מה טעם לפי שמצינו במוכר שדה אחוזה שיפה כחו [37]שאם הגיע יובל ולא נגאלה חוזרת לבעלים ביובל הורע כחו [38]שאינו לוה וגואל ואינו גואל לחצאין אבל מקדיש שדה אחוזה הואיל שהורע כחו שאם הגיע יובל ולא נגאלה [39]יוצא לכהנים יפה כחו שלוה וגואל וגואל לחצאין

תני

ימוך אמיך ומכר מאחוזתו: **ואם גאל יגאל המקדש וגו' מלמד שלוה.** מאחר וגואל ואם ירצה יגאל לחצאין: **כורע כחו.** כדאמרן לעיל:

מתני

עין משפט נר מצוה

יט א מיי' פ"ח מהלכות ערכין הלכה טו:
ב ומיי' פ"ד מהל' ערכין ה"ל ב:
ג ומיי' פ"ח שם הל' ח:
ד ומיי' שם הל' ו:
ה ה מיי' פ"ו מהלכות רוצח הלכה ט:
בא ו מיי' פ"ה מהלכות ערכין הלכה כ:
בב ז מיי' פ"ח מהל' שמיטה ויובל הלכה טו:
בג ח מיי' שם הל' ח:
בד ט מיי' פ"ד מהל' ערכין הלכה יט:

תורה אור השלם

1. והיה כי יאמר אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך כי טוב לו עמך:
דברים טו טז
2. וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו: ויקרא כה יד
3. כי ימוך אחיך ומכר מאחזתו וגא גאלו הקרב אליו וגאל את המכר אחיו: ויקרא כה כה
4. ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו עד תם שנת ימכרו ימים תהיה גאלתו: ויקרא כה כט
5. וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך: אל תקח מאתו נשך ותרבית ויראת מאלהיך וחי אחיך עמך: ויקרא כה לה-לו
6. וכי ימכר איש את בתו לאמה לא תצא כצאת העבדים: שמות כא ז
7. וכי ימוך אחיך עמך ונמכר לך לא תעבד בו עבדת עבד: ויקרא כה לט
8. כי תשיג יד גר ותושב עמך וכי ימוך אחיך עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר: ויקרא כה מז
9. אחרי נמכר גאלה תהיה לו אחד מאחיו יגאלנו: ויקרא כה מח
10. אם עוד רבות בשנים לפיהן שיב גאלתו מכסף מקנתו: ויקרא כה נא
11. ואם מעט נשאר בשנים עד שנת היבל וחשב לו כמי שניו ישיב את גאלתו: ויקרא כה נב
12. ואיש כי לא יהיה לו גאל והשיגה ידו ומצא כדי גאלתו: ויקרא כה כו
13. ואשר יבא את רעהו ביער לחטב עצים ונדחה ידו בגרזן לכרת העץ ונשל הברזל מן העץ ומצא את רעהו ומת הוא ינוס אל אחת הערים האלה וחי: דברים יט ה
14. ואם גאל יגאל את השדה המקודש אתו וקם חמשית כסף ערכך עליו וקם לו: ויקרא כז יט

שיטה מקובצת

א) לאביי מכדי איכא דמדרשינהו הני קראי לקולא: ב) תהא אתה אוכל: ג) קרקע כיכאן אמרו: ד) לידו עד שמוכר את: ה) ביתו. עיין רש"י (דף כ ע"ב): ו) ענינא לא כתיבא ניחא דאיניש דליזבין ליה ברתיה היכי ליתא נמחק: ז) קרא דתנא דבי: ח) והלך זה ונעשה כומר לעבודת כוכבים: ט) נחמיר עליה אמר: י) ואימא היכא דעביד תרתי פרש"י ואימא ה"ק היכא דפלא ליה כו' וקשה כיון דלא איירי בדשביח או הכסיף ולעולם הוא ניחן כאשר קנאו לפי שניו למה לי נמצא כפירושי הר"ר אליקים ר"ל ואימא להכי אתי הני קראי לריכא דעבד תרתי שני דשמיט ופיישי ארבע שני והרי הוא כגואל יהיב דמי דארבע שנאמר לבעליו מכסף מקנתו והיינו אם עוד רבות בשנים שעבד פחות מחצי שבע ונתן לו דמי ארבע שנים שנשאר לפי חשבון שקנאו ואם מעט נשאר בשנים היינו היכא דעבד ארבע ופיישי תרתי ועכשיו הוא נגאל ליתיב ליה דמי תרתי שני כפי שניו לפי חשבון (שהוא שוה) (שנשתיירון עתה להכי אתי ולא להקל עליו לעולם כדקא דרשת רש"י כה"ר: יא) (נמי) עליה ונגאל ידו על העליונה: יב) כדי גאולתו הוא: יג) אליעזר בן יעקב אם: יד) ראשו עי' תוס' (סנהדרין דף פו מכות דף יז): טו) והכא מצא דומיא: טז) הריני משמת במקומי שאני דורש וכבקי: יז) ועשה סחורה: יח) חני לא דתניש: יט) בריביתא וריבית כתיב אות ד' נמחק: כ) ועשה כומר לעבודת כוכבים לחשוב עצים והשאר נמחק: כא) שנה מרובה מחברתה הינת יתירה נמחק: כב) הגרזן חייב גלות פרט למצא הדיג אה:

לאחר מכאן דקאמר קרא גאולתה תהיה וביובל יצא אחר שנמכר והואיל ואהדריה קרא רחם כ) (נמי) עליה ונגאל ידו על העליונה: כי יש שנים מרובות או שנים מעוטות. בשמיטה אחת יותר מבאחרת אלא כך פירושו אם נתרבה כספו בשני שבעבורתו כגון ששבח כשהוא נגאל מחשב אחר כסף מקנתו כדרכתה דאם עוד רבות בשנים לפיהן ישיב את גאולתו מכסף מקנתו: ואם נתמעט כספו: כגון שהכסיף יהיב בתר (השתא) [והשניס] כפי שניו כפי מה ששנה עכשיו היינו ואם מעט נשאר בשנים וגו' ומהכא ילפינן בפירוש דנגאל ידו על העליונה: ואימא [ולהכי אתי הני קראי דהיכא דעבד תרתי [שני דשמיטה ופיישי תו ארבע שני ופדדהו (נגאל) יהיב ליה דמי דארבע שני לבעלין] מכסף מקנתו שנתן בשבילו והיינו אם עוד רבות בשנים שעבד פחות מחצי שבע שיתן לו דמי ד' שנים (שנשארו) לפי חשבון שקנאו ואם מעט נשאר בשנים היינו היכא דעבד ארבע [ופיישי תרתי ועכשיו הוא נגאל ליתן ליה דמי דתרתי שני והיינו כפי שניו כלומר כפי מעוט שניס שנשתיירו ולהכי אתי ולא להקל עליו דקרא דרשת: (א"כ. הוא דלהכי אתי לכתוב אם עוד רבות שנים: מאי בשנים. ס"מ דאם נתרבה כספו בשנים שהשבית יהיב מכסף מקנתו להקל דאמרן): בסיני דהכי פירושיהן לעיל: והשיגה ידו יד של עצמו. כלומר אם השיג משלו ולא שילוה: ומצא. מאחר שמכר פרט למצאי שלא ימכור מה שהיה לו קודם לכן שלא ימכור ברחוק כו': כדי גאולתו. כלומר אם השיג כדי לגאול הכל בבת אחת גואל ואינו רשאי לגאול לחצאין: למימרא. דומיא דכתיב והשיגה ידו ומצא. את רעהו ומת והוא ינוס שומעא כבר הוא פרט לאם המצא את עצמו שפטור: מה ההשיגה ידו. משמע לאחר שמכר דאם השיגה בשעת מכירה לא הוה מוכר: אף ומצא. משמע נמי השתא אחר שמכר ובהקדש פוחר בטולן למכור כו' ר"ל בקדש וכן קולן זה תומר בהריוש מבהקדש (בהקדש) שרשאי לעשות כל אלו להוציאו מיד הקדש): הורע כוחו. שאינו לוה וגואל כראמרן: (אף כך) (אבל) במקדיש שדה אחוזה הואיל והורע כחו בענין אחר יפה כחו בענין אחר הלכך הקדש מוחר בטולן:

מסורת הש"ס

א) [עיינינו] כנ. סוטה מה.]. ב) [קדושין כ. וש"נ. ג) סם כ.]. ד) [תוס' ס"ה ד"ה לון קדושין כ. סוטה מ.]. ה) סוטה כב. יומא פו: [מ"ר. פ"ש קדושין כ. מ. מ"ק מז.]. ו) [כל זה מפסק כסעות ושיין לקמן כמקוון לכן מיכה מוספא ותוקה לוכיה לא כתיב לידו.] ז) [הכא פ"ק דיבור הכי.]. ח) [כ"ק קנ. כ"מ עמ.]. ט) [ינמות מו.]. י) [קדושין עמ.]. יא) [נכ"מ: מומן.]. יב) [ב"ל גאולה תהיה לו אחר מתחיי יגאלנו כ"מ קדושין]. יג) קדושין כ.]. יד) [מכות מ. [סוטה מה: סנהדרין פו.]. טו) מכות מ. ע"ש. יז) קדושין כ.]. יח) עיין בכל"ש קדושין כ. שפיכס כעיין]. יט) [ע' בתוס"ש בס"ה קדושין מ"ש על פירוש רש"י ופ' ניקר]. כ) [שמות כא].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ניחא וכו' ליה הס"ל ואח"כ מ"ה קמיגרע פדיון כתו:

גליון הש"ס

גמ' לסוף שלוה ברבית. ע"ל לסוף תוכר אח כתו לא כתא לידו עד שלוה ברבית:

לעזי רש"י

שגנונדיי"ר [שראונדיי"ר]. (לחם), נעשה מקנת גרוש.

מוסף רש"י

הוצא בשמחת הבא.

רבינו גרשום

א) הריני כבן עזאי בשוקי טבריא. שכשם שהוא היה חכם גדול ההיה עומד בשוק ואומר כל מי שרוצה לשאלני דבר הריני משיבו אף אני כן מי שרוצה יבא וישאלני [מכדי הני קראי דעבד עבדי איכא לכדרשינהו בין לקולא בין לחומרא] לחומרא דאיכא למימר כי השביח מגין שאין מחשב (אלא) במאתים ח"ל לפי שניו ואם הכסיף מגין שאין מחשב אלא במאתים ח"ל מכסף מקנתו והיינו לחומרא: מראקיל רחמנא בגיר. שאין נוהג בו מנהג בדין אקיל ומי בפדיונו: אבקה של שביעית. אבקה כמו ריח איסור שביעית כלומר שעיקר איסור שביעית הוא זהו שמאצר פירות שביעית עד שפיסה וסותרין בפירות שביעית אינו עיקר איסור שביעית אלא דקא דרשינן לקרא לאכלה ולא לסחורה ואעפ"כ גורס אותו עון שמוכר מטלטלין דכתיב וכי תמכרו ממכר ד"ר מוסיף על ענין ראשון שמכירה זו באה על עון מכירת פירות שביעית. (ולא כאת) [ולא הרגישן. שלא נתחרט בו אלא חזר ומכר עוד: לא באת לידו. כלומר שמאחר ששנה בעבירה דוחה לו בדיחה ואינו פושט על לבו לחזור עוד בתשובה [וזהו לא באתה לידו. ואע"ג דבהאי ענינא לא כתיב ניחא ליה לאינש כלומר מוטב היה לו שיכבר בהו קודם שילוה ברבית דאילו בהו אם השיגה ידו שתפדה עצמה או שפודה אחר מקרוביה מגרעת פדיונה ויוצאה כמו עבד עברי שפנבה שני עבדיתה ומנבה מרבית. והלוה ברבית מוסיף ונתן על הקרן הרבית]: לא לך אלא לגר כלומר [מעמיס] שלא יזכה שיכסוך לך אלא לגר שזה ילדות מרובה שעובד לגר: לגר תושב. שאינו גר לגל דבר אלא שכופר בעבודה כוכבים: זהו הנמכר לעבודת כוכבים עצמה. שיהא מכבר ומרבין לעניה והיינו לעקר משכר לצורך עבודת כוכבים. והואיל ומפני עון שפותר בפירות שביעית גורם שנמכר נחמיר עליו עוד וכשיגאל תהא ידו על התחתונה: אמר ליה הא אהדריה קרא שחס הכתוב עליו

שני כפי שניו לפי חשבון (שהוא שוה) (שנשתיירון עתה להכי אתי ולא להקל עליו לעולם כדקא דרשת רש"י כה"ר: יא) (נמי) עליה ונגאל ידו על העליונה: כי יש שנים מרובות או שנים מעוטות. בשמיטה אחת יותר מבאחרת אלא כך פירושו אם נתרבה כספו בשני שבעבורתו כגון ששבח כשהוא נגאל מחשב אחר כסף מקנתו כדרכתה דאם עוד רבות בשנים לפיהן ישיב את גאולתו מכסף מקנתו: ואם נתמעט כספו: כגון שהכסיף יהיב בתר (השתא) [והשניס] כפי שניו כפי מה ששנה עכשיו היינו ואם מעט נשאר בשנים וגו' ומהכא ילפינן בפירוש דנגאל ידו על העליונה: ואימא [ולהכי אתי הני קראי דהיכא דעבד תרתי [שני דשמיטה ופיישי תו ארבע שני ופדדהו (נגאל) יהיב ליה דמי דארבע שני לבעלין] מכסף מקנתו שנתן בשבילו והיינו אם עוד רבות בשנים שעבד פחות מחצי שבע שיתן לו דמי ד' שנים (שנשארו) לפי חשבון שקנאו ואם מעט